

HÉT VAKBLAD VOOR DE BOOMVERZORGING

Nummer 59

Bomen

Kwartaaluitgave
april t/m juni 2022

Erkenningsnummer P918005

SPECIAL JUBILEUMNUMMER

Jubileum KPB-ISA | NKB | Beheer en beleid | Interview

boom

Kenniscentrum voor Bomen

Bestrijding kastanjabloedingsziekte
Behoud van kastanjabomen d.m.v. warmtebehandelingen.
In samenwerking met Wageningen University & Research.

BOOM-Taxatie
Boom(-schade) taxaties en schadeverhaal conform de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen door geregistreerd taxateur.

BOOM-Tomografie, electro & geluid
- zeer hoge resolutie, tot 40 meetpunten en inmeting met calliper
- resultaat wordt afgezet tegen nauwkeurige winddrukanalyse
- optioneel aangevuld met BOOM-Trekproef

BOOM-Trekproef, inclino- & elastometrie
Nauwkeurig windworpgevoeligheid en/of stambreukgevoeligheid in beeld krijgen. Op basis van een boomsoortspecifieke en locatiegebonden winddrukanalyse worden de gemeten veiligheidsreserves afgezet tegen de gewenste veiligheidsfactoren.

www.boom-kcb.nl +31 (0) 516-441765 info@boom-kcb.nl Grindweg 11 8422 DM Nijberkoop

Een hartelijk welkom voor de volgende Nieuwe leden

- Simone Arends
- Felix Barczyk
- Jelco van Beek
- Mike Broekman
- Lars Cana
- Daan de Groot
- Sebastiaan Hasselaar
- Ton Heegstra
- Jairo van den Heuvel
- Natasja van der Hout
- Vincent Huijsmans
- Ken Kleeven
- Arwin Koster
- Eran Langeveld
- Daniel Larch
- Freek van Loon
- Tomas Middelweerd
- Tom Phillips
- Erik van Riet
- Nick van Rooijen
- Robbert van Rooijen
- Feroz Salamat
- Riemke Steenhuis
- Robin Theeuwen
- Paul Verhulst
- Michiel Verpoort
- Isaac Verster
- Hans Voeten
- Jorn Voshol
- Wilco de Vries

Kring Praktiserende Boomverzorgers KPb-ISA

www.kpb-isa.nl

OPEN DAG ETW-Opleiding

OPEN DAG
2 juli 2022

Met veel plezier organiseren wij opnieuw een open dag voor de ETW-opleiding.
Kom vrijblijvend informatie verzamelen, sfeer proeven en kennis maken met de trainers.
Je bent van harte welkom!
Zaterdag 2 juli 2022 | 10.00 - 14.00 uur

Aanmelden via:
cursuscentrumgroen.nl
of bel 026-7856745

Cursus Centrum Groen
Professionals in trainen en opleiden

Henry op eigen houtje

HENRY KUPPEN

40 jaar KPB in een notendop

Op wat een ontwikkelingen kunnen we terugkijken als we het over 40 jaar KPB hebben... In de beginjaren ging het vooral over de zin en onzin van boomchirurgische handelingen, zoals het gebruik van wondafdekkingmiddelen en het uitzoeken van wonden. Allemaal sterk uitvoeringsgerichte onderwerpen die ruim besproken werden en waarbij onderzoeksnestor Jitze Kopinga altijd wel een relativerende kijk etaleerde. Dat is hij nog steeds niet verleerd. In 1991 werden de klimkampioenschappen opgestart en ik mocht me in 1992 Nederlands klimkampioen noemen. De klimtechniek ontwikkelde zo snel dat ik een paar kampioenschappen later afhaakte toen footlock geïntroduceerd werd en ik dit voor het eerst op het kampioenschap moest toepassen. Door de introductie van de European Tree Technician zijn binnen de KPB steeds meer beheer- en onderzoeksonderwerpen aan bod gekomen. Kenmerkend is een immer groot ledental met bestuurlijke en organisatorische vrijwilligers die waanzinnig veel tijd kwijt zijn om alle taken gedaan te krijgen en meerwaarde te bieden. Markant was het moment tijdens een ledenwerfactie van de brancheorganisatie NVB, later platform boomspecialisten van de VHG. Deze organisatie vertegenwoordigde boomverzorgende bedrijven, maar had een grote behoefte aan meer leden. De voorzitter van de NVB raakte destijds een gevoelige snaar bij de traditionele boomverzorger door een schampere opmerking over de lidmaatschapskosten. Hiermee was bij de KPB'er de trend gezet om afkeer te creëren tegen de brancheorganisatie die gezien werd als een eliteclub voor grote bedrijven. Het vele werk ten behoeve van de boomverzorger werd hierbij vergeten of niet gezien. Was er geen brancheorganisatie boomspecialisten geweest, dan was gebruik van de motorzaag in de boom lang geleden al in de ban gedaan.

Nu kenmerkt de KPB zich nog steeds door een groot ledental en een samenwerking met de Vlaamse zusterorganisatie Bomen Beter Beheren. Het bestuur heeft alle moeite om de last van het besturen niet op een paar schouders terecht te laten komen. Het vinden van vrijwilligers is er in de loop van de jaren niet makkelijker op geworden. Dit geldt ook voor de Nederlandse Vereniging van Taxateurs en platform boomspecialisten van de VHG. De verbinding van al deze organisaties is opkomen voor het belang van bomen. Ik zou het sterk vinden als we elkaars krachten bundelen tot één krachtige professionele organisatie en vind de Arboricultural Association uit het Verenigd Koninkrijk een professioneel voorbeeld van hoe het ook kan. En voor degenen die met oude gevoeligheden rondlopen? Stop met calimerogedrag. Alleen ga je harder, samen kom je verder.

REDACTIONEEL

101 jaar Weijtmans	4
Nederlandse Kampioenschappen voor Boomspecialisten 2022	11
KPB'er van het eerste uur	21
Passie voor bomen en boomverzorging	26
VHG-artikel: De volgende piketpaal	28

RUBRIEKEN

Welkom nieuwe leden.....	2
Henry op eigen houtje.....	3
Kruinkrabber.....	10
Van het bestuur.....	19
Van 't vat.....	29
Simens boekenkast.....	30
Kort nieuws & agenda.....	31

Colofon

Bomen is een uitgave van de KPB-ISA, Kring Praktiserende Boomverzorgers (KPB), Dutch Chapter van de International Society of Arboriculture (ISA).

Vakblad BOMEN komt mede tot stand door de samenwerking met:

- de Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners (branchevereniging voor ondernemers, Vakgroep boomspecialisten)
- het Vlaamse Bomen Beter Beheren (de Nederlandstalige vleugel van de Belgian Arborist Associations, BAA's)
- Wageningen UR, Alterra en Praktijk-onderzoek Plant en Omgeving (Lisse)
- de Hogeschool van Hall Larenstein
- het Innovatie en Praktijkcentrum Groene Ruimte
- de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen

Bomen wordt vier maal per jaar aan de leden van de KPB-ISA en BBB toegestuurd. Dit nummer van Bomen is een half jaar na de verschijningsdatum ook digitaal beschikbaar op www.kpb-isa.nl

Advertentie-exploitatie
vakblad@kpb-isa.nl of
penningmeester@kpb-isa.nl

Kopij
Kopij naar frank@taalbureau-ij.nl,
t.a.v. Frank van Driel

Bij alle artikelen berusten de rechten van de tekst en afbeeldingen bij de auteur, tenzij anders vermeld.

Eindredactie
Taalbureau IJ, Amsterdam

Grafische vormgeving
Vuijst Visuals

Redactieraad
vakblad@kpb-isa.nl
Frank van Driel, *coördinatie*
Kees van der Bas
Simen Brunia
Jaco Houweling
Andries Welles

Cover
Titel
Foto: Fotograaf

Aan dit nummer werkten mee

- Simen Brunia, *Bomenbieb.nl*
- Hans Kaljee, *hoofdstedelijk bomenconsulent*
- Jaco Houweling, *Bomenwacht Nederland*
- Jitze Kopinga, *Kopinga Boomadvies*
- Henry Kuppen, *Terra Nostra*
- Annemie van Loon, *de Bomenconsulent*
- Erwin Reinhard, *Stichting Landschapsbeheer Gelderland*
- Annemie van Vugt, *organisatie NKB*
- Willem Zevenbergen, *penningmeester KPB-ISA*

Cover
40 jaarringen douglasspar
Foto: Simen Brunia

KPB-ISA Dutch Chapter
Heeft als doel het langs educatieve en wetenschappelijke weg zorg dragen voor een grotere waardering voor bomen als levende wezens en het bevorderen van onderzoek, technologie en beoefening van de beroepsmatige boomverzorging.

De kosten voor het KPB-ISA lidmaatschap kunt u vinden op www.kpb-isa.nl

Bestuur KPB-ISA
contact@kpb-isa.nl
Voorzitter / KPB-ISA Vacature
Penningmeester Willem Zevenbergen
Kennisbijeekomsten Jan-Willem de Groot
Algemeen bestuurslid Michael van Ruler
NKB Annemie Wijnbergh-van Vugt
Secretaris Erwin Reinhard

Commissie Nationale Klimkampioenschappen
Contact: nkb@kpb-isa.nl
Annemie Wijnbergh-van Vugt
Voor info www.kpb-isa.nl

Organisatie Kennisbijeekomsten KPB-ISA
Contact: kennisbijeekomsten@kpb-isa.nl
Voor kennisbijeekomsten zie www.kpb-isa.nl

BBB (Bomen Beter Beheren) is de Nederlandstalige vleugel van de Belgian Arborist Associations (BAA's) naast de Waalse zustervereniging Arboreco. BAA's organiseert vooral klimkampioenschappen en examens voor European Treeworker en biedt een platform voor de professionele boomverzorger en iedereen die met bomen buiten het bos te maken heeft. Dit voornamelijk door bijeenkomsten en studiedagen te organiseren die kennisuitwisseling bevordert.

Verdere inlichtingen:
info@bomenbeterbeheren.org
www.bomenbeterbeheren.org

40 JAAR KPB

101 jaar Weijtmans!

Onze KPB bestaat dit jaar 40 jaar, dat is al best wel lang. Maar er zijn vakgenoten die al veel langer bezig zijn met bomen. Boomrooierij Weijtmans uit Udenhout is zo'n bedrijf. Het bestaat al sinds 1921! Vakblad Bomen ging langs en sprak met de derde generatie Weijtmans in het bedrijf. Directeur Kees Weijtmans stond ons te woord.

Voor de introductie van de motorzaag was het rooien van bomen handwerk. Ook het uitgraven van wortels was arbeidsintensief

De mallejan is een belangrijk hulpmiddel voor het vervoer van boomstammen. De indertijd aangeschafte wagen is bewaard gebleven voor het nageslacht.

Kees, hoe begon het ruim 100 jaar geleden?

‘Eigenlijk begon het veel eerder, in de 18e eeuw. Jacobus Weijtmans werkte toen al in de Brabantse bossen. Maar als bedrijf bestaan we vanaf 1921. Mijn opa is toen begonnen, gewoon op de fiets met bijl en schop aan de stang gebonden. Het uitslepen gebeurde met paard en mallejan. Mijn opa snoeide reeds bomen voor de gemeente Tilburg.

Pas in 1959 kregen we de eerste tractor. Motorzagen waren er ook pas in het begin van de jaren '60. Veel ging toen nog gewoon met de hand. In 1962 hebben ze bijvoorbeeld aan de Veerseweg in Oosterhout 500 populieren uit staan hakken, handmatig dus. Ook in de jaren '60 werkte Weijtmans al door heel Nederland heen; onder andere de gemeenten Haarlem, Delft en Giethoorn waren opdrachtgever.

Vanaf begin jaren '60 kwamen ook de boomchirurgen, met nieuwe inzichten. We moesten takken glad bij de stam afzagen en balsem op de wonden gaan smeren, snoeiwonden uitfrezen en volstoppen met beton. Nu denken we daar wel anders over. Daarna kwam de tijd van de grootschalige bestekken en aanbestedingen. Er kwamen Treeworkers. En tegenwoordig wordt het vak weer veel breder met aandacht voor ecologie en communicatie met omwonenden en belangengroepen.’ >

Tegenwoordig wordt het vak weer veel breder met aandacht voor ecologie en communicatie

En nu, in 2022, rooien jullie alleen maar bomen?

(Kees moet lachen voordat hij antwoordt.) 'Nee, we heten Boomrooierij Weijtmans, maar we doen echt veel meer! Bijvoorbeeld het bosbeheer in de 29 gemeentebossen in Tilburg, en de bosgebieden van gemeente Eindhoven. In dat bosbeheer doen we dan echt alles, het bessen en zagen maar ook het onderhoud van de MTB-routes en het legen van de vuilnisbakken. Boswerk doen we ook in België, en een klein beetje in Duitsland.

We bestrijden eikenprocessierupsen, maar zijn nu ook voor de provincie Limburg bezig om de bomen die uit de VTA komen te snoeien.

Om nog een voorbeeld te geven van hoe divers de werkzaamheden zijn: voor Tennet brengen we in verschillende provincies in kaart wat er allemaal onder de hoogspanningsmasten aan bomen aanwezig is. Op in totaal 22.000 locaties beoordelen we de bijgroei van bomen en struiken. In dit werk moeten we ook rekening houden met onder andere dassenburchten, bevers en met locaties waar de vermiljoenkever mogelijk zou kunnen voorkomen. Flora en fauna zijn tegenwoordig echt een onderdeel geworden van al het bomenwerk.'

Kees kan ook mooie voorbeelden geven van hoe je door met de opdrachtgever mee te denken echt mooie resultaten kunt bereiken. Enthousiast vertelt Kees over een rugbyclub in Tilburg waar grote beuken langs het veld staan. Heel regelmatig werd hier het gras keurig kort gemaaid, helemaal tot aan de stamvoeten van de beuken. Heel netjes, maar niet het beste beheer voor de beuken.

'Aan de opdrachtgever hebben we toen uitgelegd dat het beter is om onder de beuken niet te maaien en onder de kronen ook het blad gewoon rustig te laten liggen.' Er is afgesproken om een strook van 10 meter vanuit de stam van de bomen niet meer te maaien, en Weijtmans heeft er vervolgens netjes stammen voor gelegd zodat er ook echt geen maaier onder de bomen kan komen.

'Ook in de gemeente Tilburg hebben we ter bescherming stammen gelegd om de groeiplaatsen van monumentale bomen te beschermen. De stammen blijven liggen en verteren langzaam, zo komen er ook weer allerlei voedingsstoffen terug in de bodem en de stammen worden ook weer gebruikt door schimmels en kevers, ecologisch superinteressant.'

Een ander voorbeeld waar Kees trots op is zijn de zogenaamde 'boscafés'. 'In de gemeente Tilburg verzorgen wij het bosbeheer. En werken in het bos zorgt voor veel vragen en opmerkingen vanuit het publiek. Zeker dunningen, het wegzagen van bomen zorgt altijd voor emotie. Iedereen vindt er wat van. Daarom organiseren we boscafés waarin we precies uitleggen wat we gaan doen en waarom we het gaan doen. Doordat we dat ook echt op de locaties doen waar we aan het werk gaan, kunnen we het heel concreet maken. Ook kunnen de mensen vragen stellen en iedereen mag erbij aanwezig zijn.'

Belangrijk punt in de Weijtmans-geschiedenis is 1947, de boom van Sint Agatha in Tilburg. Zes man sterk, 3 weken werk voor het rooien van één boom.

Weijtmans organiseert regelmatig Boscafés in de gemeente Tilburg om burgers te informeren over het bosbeheer.

We zullen als bomenmensen
echt meer verbinding moeten zoeken
met andere vakdisciplines

De renovatie van natuurgebied Kampina bij Boxtel vraagt naast oliedruk ook bloeddruk in de vorm van klimkracht en -kennis.

In al dat werk komt waarschijnlijk ook veel hout vrij, wat doen jullie daar allemaal mee?

‘We proberen alles zo duurzaam mogelijk te verwerken. Veel van onze machines werken op schone brandstoffen of zijn zelfs elektrisch. Het snoeihout wordt meestal versnipperd en wordt dan voor papierpulp of biomassa gebruikt. Maar als we een beetje maat stammen hebben, dan verkopen we het als constructiehout. Robinia wordt bijvoorbeeld gebruikt voor waterwerken of om speeltoestellen van te maken. Dikke stammen wil het Brabants Landschap om banken van te maken.’

Opa Weijtmans begon ruim 100 jaar geleden op de fiets, wat hebben jullie vandaag de dag allemaal wel niet aan machines?

‘We hebben onder andere vier mobiele telescoopkranen met een zaagklem waarmee we tot 32 meter hoogte takken kunnen klemmen en afzagen. Hiermee kunnen we veilig en snel werken op moeilijk bereikbare plekken

of plaatsen waar het heel druk is met verkeer. Daarnaast hebben we 5 mobiele kranen met een zaagklem, maar bijvoorbeeld ook een kraan en kar met speciale brede rupsbanden om bodemverdichting te voorkomen. Ook 14 vrachtwagens en een hele vloot aan verschillende kleinere kranen, bussen met CROW-verkeersafzetting en materieel. En sinds dit voorjaar hebben we een 16-tons elektrische mobiele kraan in gebruik.’

Dat Weijtmans echt serieus bezig is met CO₂-reductie en emissievrij werken, blijkt wel uit de laatste investeringen: nog twee elektrische vrachtwagens zijn in bestelling. Eén hoogwerker en één met een kraan.

Waaruit blijkt naast de investeringen in het wagenpark dat jullie als bedrijf echt duurzaam willen zijn?

‘Op de bedrijfspanden aan de Handelsweg in Udenhout, hebben we 1000 zonnepanelen liggen: genoeg om veel machines en wagens op te laden. Momenteel zoeken we naar mogelijkheden om deze energie ook op te slaan, want

Een uniek Weijtmans-product is de telescoopkraan met zaagkop.

we zitten eigenlijk met een omgekeerde cyclus. 's Zomers wekken we de meeste energie op, maar verbruiken we het minste. Juist in de herfst en winter hebben we het meeste werk, maar dan heb je van zonnepanelen juist minder opbrengst.

Om de transportafstanden van mensen en materieel te beperken hebben we ook een vestiging in Son. En we denken mee in een project waarin we kijken of we biomassa bijvoorbeeld ook zouden kunnen gebruiken als vervanger van veen in potgrond. De Tweede Kamer heeft recentelijk wetgeving aangenomen om in de toekomst bodemsubstraten volledig turf-vrij te maken.

Maar we denken ook mee in andere oplossingen: vorig jaar hebben we bijvoorbeeld bij ons 100-jarig bestaan een studentenchallenge georganiseerd om jonge mensen ook te betrekken bij alle vraagstukken rondom duurzaamheid en bossen.'

Die Bomen Nederland Studenten Challenge ... Kun je daar iets meer over vertellen?

'Vanuit de klimaatdoelstellingen moeten we de komende 10 jaar 37.000 hectare bos aanplanten; dit is door de overheid vastgelegd in de bossenstrategie. Maar er spelen ook allerlei andere vraagstukken, zoals de stikstofuitstoot, biodiversiteit en klimaatproblemen. Kortom, alle ingrediënten om meer bomen te planten zijn er. Maar er is bij wijze van spreken geen bakker die met al die ingrediënten ook werkelijk iets kan bakken.

De bossenstrategie hebben we als uitgangspunt genomen, en zeven studententeams zijn vervolgens aan de slag gegaan met oplossingen om die bossenstrategie ook werkelijk uit te kunnen gaan voeren. Nadat een deskundige jury alle plannen had beoordeeld, heeft het team dat een "Handboek Bosdorp" heeft verzonnen gewonnen. Vanuit de politiek en het werkveld is er veel aandacht voor dit idee en het huidige studiejaar heeft Hogeschool Van Hall

Larenstein het idee verder uitgewerkt als studieproject. In een volgende stap begeleidt Boomrooierij Weijtmans de twee auteurs voortgaand om het plan juridisch en financieel meer fundamenteel te geven.'

Meer over de Bomen Nederland Studenten Challenge 2021 is te vinden op de website www.bomennederland.nl.

Weijtmans bestaat ondertussen al 101 jaar en is klaar voor de toekomst. Maar kijkend naar de KPB, wat moeten wij doen om klaar te zijn voor de toekomst?

'Kennis verspreiden en een platform zijn om bomenmensen te ontmoeten is heel mooi, maar het is ook een klein wereldje. We zullen als bomenmensen echt meer verbinding moeten zoeken met andere vakdisciplines. Denk bijvoorbeeld aan de civiele techniek of de mensen die bezig zijn met de energietransitie en overal kabels willen gaan leggen. Verbinding maken met andere disciplines is echt de uitdaging voor de toekomst. Op de themadagen zouden we bijvoorbeeld ook best wat meer succesprojecten met elkaar kunnen delen. En als laatste: laten we ook als bomenmensen wat meer samenwerken en met één verhaal naar buiten komen. Kijk naar het snoeien, we hebben het Handboek Bomen, de Europese snoeistandaard, een CROW-systematiek en dan kom ik in bestekken nog van alles en nog wat tegen. Hoe leggen we dat nu uit aan mensen die geen verstand van bomen hebben?'

Als eerste in de sector met een elektrische mobiele kraan aan het werk.

Het in 2019 in gebruik genomen bedrijfscomplex. Energieneutraal en per 2022 voorzien van 1000 zonnepanelen om elektrificatie van rijdend materieel mogelijk te maken.

Kruinkrabber #51

De kruinkrabbers zijn een vaste rubriek in het vakblad. De eerste inzender van het juiste antwoord dat binnenkomt op kruinkrabber@kpb-isa.nl wordt beloond met een aardigheidje. Stadsplank levert, als sponsor, sinds 2016 deze attenties voor de winnaars van de kruinkrabbers, bestaande uit een stadsplank (kleine maat), met paspoort erbij.

Iets uit de oude doos

Wie herkent deze details van een instrument dat boomverzorgers nog maar weinig gebruiken? Het werd jarenlang gebruikt om de sterkte van hout te onderzoeken. Hoe heet het?

Tekst: Jaco Houweling Foto's: Jaco Houweling

De eerste inzender van het juiste antwoord dat binnenkomt op kruinkrabber@kpb-isa.nl krijgt een leuke attentie van de firma Stadsplank thuis gestuurd. Echt een hebbinging!

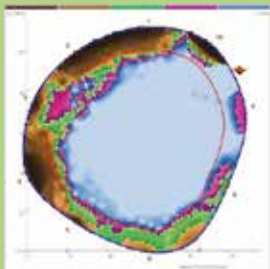
De foto van Kruinkrabber #50 in Bomen 58 kwam van Thijs de Jonghe, en hij schreef erbij: Het is een zomereik met twee overgroeide bouten; twee oude statische verankeringen met draadstangen dus. De eerste met een juiste oplossing was Richard Verschoor. Gefeliciteerd, de Stadsplank komt jouw kant op!

Elke boomverzorgers kent het wel, zo'n situatie waarbij je denkt: 'Wat is hier aan de hand?' In elke aflevering van Bomen wordt zo'n hersenkraker geplaatst. Het antwoord kun je vinden op de website van de KPB: www.kpb-isa.nl Heb je ook zo'n situatie bij de hand gehad, mail je foto met vraag en antwoord aan: kruinkrabber@kpb-isa.nl, ter attentie van Jaco Houweling.

advertenties

Boomadviesdiensten

Heusden

Boomadviseur of boomonderzoeker nodig?

Voor een dag of een week?

Voor een grote of kleine klus?

De nieuwste release voor Picus-metingen en Tree-tronic in eigen bezit.

Betrouwbaar, flexibel en handig inzetbaar.

Transparante tarieven.

Bel 06 12 33 06 13 of mail: g.schalken@ziggo.nl

Sena Tufftalk Lite,
Bluetooth communicatie
tot 4 personen, bellen
en muziek streamen:

€ 207.50 ex. Btw

Kijk voor meer info op:
www.safetygreen.nl

Communiqueer met onbeperkte
groeps grootte met de
Tufftalk M met Mesh netwerk.

Meshport Blue om elk ander
Bluetooth apparaat deel te
laten nemen aan het Mesh
netwerk.

SUPER GEMOEDELIJK EN GEZELLIG

Nederlandse Kampioenschappen voor Boomspecialisten 2022

TEKST: ANNEMIEK VAN VUGT

FOTO'S: NADINE BANDSTRA, KEES MUDE, ANNEMIEK VAN VUGT

De Nederlandse Kampioenschappen voor Boomspecialisten, kortweg NKB vonden plaats op 12, 13 en 14 mei 2022 in het Amsterdamse Bos, Amstelveen.

Een evenement waar boomspecialisten uit heel Nederland en de omliggende landen elkaar ontmoeten. De Nederlandse deelnemers strijden voor een plek in de selectie van het Europese kampioenschap ETCC en het wereldkampioenschap ITCC.

JIJ GEBRUIKT TOCH OOK ALLEEN HET BESTE?

Lees waarom
Aspen de nummer één
alkylaatzbenzine is.

Vind een verkooppunt bij jou in de buurt
www.aspen-benelux.nl

**Winnaars
Studentencompetitie**

1. Daan van Winden
2. Thomas Middelweerd
3. Gijsbert Verrips

**Winnaars
VTA-competitie**

1. Allard van Zijderveld
2. Daan de Groot
3. Pim Boot

**Winnaars
Masters' Challenge:**

1. Dennis Nies
2. Harrie Verbeek
3. Johan Deelen
4. Fabian Weber
5. Bastiaan Kaihatu

Een super gemoedelijke sfeer waarin mensen elkaar hielpen, aanmoedigden en vooral zonder stress

Grote arena

Yes, het NKB staat voor de deur! We mogen weer voluit en de weersvoorspellingen zijn zonnig en droog. Tentje mee, klimspullen mee en de auto in om af te reizen naar Amstelveen. Op tijd vertrokken, want ja stel dat ik wat mis of te laat ben? Toen ik woensdag om 08.05 uur op de Nieuwe Kalfjeslaan 27 aankwam, stond alleen de bus van Wolter en Gaby er en waren zij al bezig met nieuwe werplijnen uit te pakken.

'Kan ik helpen?' 'Nee hoor ...', is het antwoord, 'Ontspan, geen haast en geniet!' Deze insteek heeft voor mij het hele NKB doorgezet. Een supergemoedelijke sfeer waarin mensen elkaar hielpen, aanmoedigden en vooral zonder stress ...

De klimbomen stonden in een grote arena en onder het toezien van Gaby werden de verschillende onderdelen opgebouwd. De sfeer was ontspannen en er werd gelachen maar ook gediscussieerd en onder het genot van een frietje uit de frietfabriek werd nagepraat over puntjes op de i.

Retespannend

Na een nacht vol vliegtuigen stonden daar de studenten! Zenuwachtig maar klaar om zichzelf te laten zien. Koffie, onderdelenuitleg, gear check en na een mooi praatje van de parkbeheerder klimmen maar! :-). Als technician van het ascent event vond ik het mooi dat iedereen ongeacht alle regeltjes en snelheid boven is gekomen en de bel heeft geluid. Knap gedaan!

Na alle reglementen te hebben onthouden, keihard te hebben geklommen en vooral de zenuwen te hebben bedwongen, was het uiteindelijk een geslaagde maar vooral gezellige dag. Nadat bijna iedereen van de BBQ heeft kunnen smullen werden met blije gezichten de prijzen uitgereikt en was de volgende gear check aan de beurt. Want vrijdag waren de voorrondes voor de Masters op zaterdag. Jeetje, wat had iedereen een partij spullen mee. Ik heb zelf ook meegedaan en kan niks anders zeggen dan: HEERLIJK! Mensen weer spreken en knuffelen, ideeën uitwisselen, lachen om de verhalen en focussen op het klimmen. De Masters heb ik helaas niet gezien want mijn gezin behoefde mijn aandacht. Wel heb ik gehoord dat het retespannend was! Proficiat Dennis.

TRI Groei in Groen is als trotse sponsor van de studentenwedstrijd aanwezig geweest op de NKB 2022. Wij kijken terug op een succesvolle editie en bedanken de KPB voor de goede organisatie.

Onze felicitaties gaan dit jaar in het bijzonder uit naar Thomas en Dennis. Dit jaar hebben we TRI-student Thomas 2e zien worden bij de klimwedstrijd voor studenten. Oud TRI-student Dennis Nies heeft bij de NK de eerste prijs mee naar huis genomen en mag Nederland vertegenwoordigen op de WK klimkampioenschappen in New Mexico!

TRI groei in groen is een landelijk opererende stichting onderverdeeld in 3 regio's. Landelijk hebben wij ruim **330 deelnemende groenbedrijven**, waaronder ook toonaangevende boomverzorgers.

Deze leerbedrijven vinden het belangrijk om bij te dragen aan het opleiden van vakbekwaam personeel. Voor de deelnemende studenten is het NKB een mooi podium om hun netwerk, kennis en vaardigheden op gebied van boomverzorging verder te ontwikkelen. Dat maakt dat TRI graag haar naam verbindt aan de klimwedstrijd voor studenten.

Gefeliciteerd Dennis met jouw bijzondere prestatie!

Meer weten over **TRI Groei in Groen**? Bezoek onze website en neem contact op met de coördinator in jouw regio!

www.trigroeingroen.nl

ACCUPOWER BY STIHL

Met de krachtige professionele accukettingzaag MSA 220 T wordt het heel eenvoudig om delen van de stam weg te halen, kruinen te corrigeren of dood hout te verwijderen. Bovendien zorgt het elektronisch bedieningssysteem met deblokkeerknop ervoor dat de zaag eenvoudig en bijzonder comfortabel te bedienen is. De krachtige lithium-ion-accu van het modulaire AP systeem kan trouwens voor meerdere machines uit dit systeem gebruikt worden. Handig!

MEER INFO OP STIHL.NL OF BIJ
EEN STIHL DEALER IN JE BUURT
STIHL. STERK WERK

STIHL

BOOMROOIERIJ WEJTMANS

VITAAL BOOMBEHEER MET AANDACHT VOOR NATUUR, MENS EN OMGEVING

In ruim 100 jaar is Boomrooierij Weijtmans uitgegroeid tot een hypermoderne onderneming en vooraanstaand landelijk speler. Met vakkundige en betrokken medewerkers en een uitgebreid innovatief machinepark staan we klaar om snel, veilig en efficiënt uw opdracht uit te voeren. Bij vitaal boombeheer alsook onze bedrijfsvoering heeft duurzaam en circulair denken onze volle aandacht. Voorbeeld hiervan is de recente ingebruikname van de eerste elektrische mobiele kraan in onze sector.

Met projectmatig boom- en bosbeheer levert Boomrooierij Weijtmans totaal-dienstverlening voor bomen en bos. Voorbeelden zijn de gemeenten Bladel, Eindhoven, Tilburg en de ABG-Gemeenten.

Bomen rooien en snoeien
Compleet projectbeheer
Uniek gespecialiseerd materieel
Veilig, vakkundig en betrokken
Modern, innovatief en duurzaam

Werken bij
Weijtmans?
Kijk op onze
website!

**BOOMROOIERIJ
WEJTMANS BV**

Handelsweg 18
5071 NT Udenhout
Nederland

Tel. 013-511 14 83

algemeen@weijtmans.nl

boomrooierijweijtmans.nl

KRING PRAKTIKERENDE BOOMVERZORGEREN

Wie met bomen werkt
is lid van de KPB-ISA

NKB

12.13.14 mei 2022 | Amsterdamse Bos, Amstelveen

Sponsors Nederlandse Kampioenschappen voor Boomspecialisten 2022

GOUD

ZILVER

BRONS

Vrienden van NKB

**NKB
2022**

VAN HET BESTUUR

Beste leden,

Als kersverse penningmeester ben ik nog zoekende naar structuur en toegang tot diverse middelen die van belang zijn voor de penningmeester. Met hulp van medebestuurleden en enkele ervaren professionals die het bestuur ondersteunen met onze taken, kom ik er wel uit. De kans is groot dat ik het overzicht over de penningen zo wel meester zal worden.

Het is uiteindelijk mijn taak binnen het bestuur om zicht te houden op de financiën, waarbij inkomsten en uitgaven tegen het licht gehouden moeten worden. Liggen de inkomsten en uitgaven in lijn met de begroting? Komen facturen overeen met de afspraken/offerte? Kloppen de declaraties van commissies en bestuurleden? Vragen stellen dus, en weten wat er speelt. Als nieuwsgierige bomenman is dit best leuk om uit te zoeken; nu alleen nog wat vlotter de cijfers leren determineren.

Wat betreft de KPB-ISA is er momenteel reden voor optimisme. Bomen staan volop in de belangstelling, het ledental is groeiend, we hebben een 40-jarig jubileum te vieren in september en het NKB kon als vanouds doorgang vinden.

Een groeiende vereniging vraagt ook om professionalisering; zoals onderzoek naar een aanvullend betaalsysteem en eventueel professionele hulp inroepen bij het organiseren van evenementen en kennisbijeenkomsten. Daarnaast hebben we als vereniging ook de verantwoordelijkheid om onze leveranciers, evenementen en processen zo uit te zoeken dat we klimaat, natuur en milieu zo min mogelijk belasten. Als voorbeeld hiervan zal één van onze bankrelaties nader worden bekeken. Het goede werk rond bomen van alle leden van de afgelopen 40 jaar moet niet worden tenietgedaan door mogelijke kortzichtige investeringen van de bank.

Er is dan ook vaak een relatie met hoge financiële rendementen op de korte termijn en een grote belasting op de lange termijn voor onze leefomgeving. De gevolgen van de zogenaamde verborgen kosten, als gevolg van het streven naar winstmaximalisatie, daar lopen we momenteel allemaal tegenaan.

Kortom, samen met de andere (bestuurs)leden wil ik verantwoord richting geven aan een kennisvereniging van zeer gedreven boomspecialisten die, zoals ik het zie, het allerbelangrijkste werk doen om onze openbare ruimte leefbaar te houden. Werken met bomen voor het algemeen belang en dit zien te borgen voor de lange termijn. Bomen nóg ouder laten worden, betere (bodem)bescherming bieden en zorgen dat ze maximaal kunnen bijdragen met hun ecosysteemdiensten.

Ik hoop velen van jullie op de komende evenementen en bijeenkomsten te ontmoeten en met jullie van gedachten te kunnen wisselen over bomen en penningen.

Tot slot nog dit: als je focust op de kosten dan daalt de kwaliteit, en als je focust op kwaliteit dan dalen de kosten.

Met vriendelijke groet,

Willem Zevenbergen (penningmeester KPB-ISA)

Wie met bomen werkt is lid van KPB-ISA

www.kpb-isa.nl

NORM INSTITUUT BOMEN

Samen sterk
voor een betere
kwaliteitszorg
rond bomen in de
openbare ruimte

Een licentie biedt onbeperkt toegang tot de volgende instrumenten:

- KENNISBANK
- HANDBOEK BOMEN
- HANDREIKING OMGEVINGSWET EN BOMEN
- BOOMMONITOR
- BOMENPOSTERS

Kwaliteitsborging meetbaar via persoonlijke certificering.

DATA +
INSPECTEUR
BOMEN

Kennisuitwisseling tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers tijdens regionale en landelijke bijeenkomsten.

www.norminstituutbomen.nl

ZZP'ers sluiten nu voor €250,- ex btw per jaar een licentie af en krijgen zo toegang tot alle bovengenoemde instrumenten. Bel of mail en krijg direct toegang!

40 JAAR KPB

KPB'er van het eerste uur

TEKST: ERWIN REINHARD, REDACTIE BOMEN
FOTO'S: MAARTEN WINDEMULLER

Het zal niemand zijn ontgaan: dit jaar bestaat de KPB 40 jaar. Een van de eerste leden die na die 40 jaar nog steeds actief lid is, is Maarten Windemuller. Reden om terug te kijken op zijn 40-jarig lidmaatschap in de vorm van een interview.

Maar voordat Maarten zelf aan het woord komt, eerst een korte beschrijving van Maartens professionele bestaan. Want hoe is Maarten nou eigenlijk in het vakgebied bomen verzeild geraakt? Nou, dat ging niet vanzelf. Begin jaren '60 stond er een stukje in de NRC over boomchirurgie, dat was toen nieuw. De omgeving van Maarten had wel in de gaten dat gewoon naar school gaan niet helemaal zijn ding was. Dus werd er gevraagd of dit niet iets voor hem was. Maar daar bleef het voorlopig bij. Daarna kwam in 1965 de middelbare tuinbouwschool in Boskoop in beeld. Na die opleiding ging hij 's zomers bij hoveniersbedrijven bij Stockholm werken. In de zomer

van 1970 begon het bomenvak echter toch te kriebelen en schreef Maarten vanuit zijn kamer boven de loods achter op het erf van het bedrijf, een brief naar een boomchirurg met de vraag of hij daar kon komen werken om het vak te leren. In de brief die hij terugkreeg stond dat dat wel kon, maar dat er diverse voorwaarden aan verbonden waren. Die spraken hem niet zo aan en leken voor hem op dat moment een beperking van zijn vrijheid. Het feest ging dus niet door en hij vertrok aan het eind van de zomer naar München, waar een grote hovenier tot aan de kerst veel werk had. Grote klussen, ook met grote bomen in luxe tuinen.

Bomen over bomen, niet meer en niet minder

Zelfstandig boomtechnisch adviseur

In 1972 trad hij in dienst bij de gemeente Enschede als opzichter. In de jaren '70 en '80 hadden de afdelingen aldaar intensief contact met De Dorschkamp (Marjan van Elsland en Jitze Kopinga) over de 350 kastanjes aan de Boulevard in Enschede, die maar niet wilden groeien – zoals in 1954 aan de gemeenteraad was voorgespiegeld. Er volgden vele jaren van intensief onderzoek onder leiding van De Dorschkamp, waarbij diepe sleuven werden gegraven, bladmonsters werden geanalyseerd etc., met stapels rapporten, en waarbij anderen zoals Stichting Bodemkartering (F. Woperijs) en Heidemij Bomendienst betrokken raakten. Maarten heeft er veel geleerd en ook veel mensen leren kennen. Uiteindelijk zijn de bomen later deels gekapt, maar het was een uiterst leerzaam project. Later heeft hij nog verschillende functies vervuld, onder meer als boomtechnisch adviseur, afdelingshoofd en beleidsmedewerker. Medio 2007 was de tijd daar om te

vertrekken. Hij had het gevoel dat er een interessante stageperiode was afgesloten en ging voortaan verder door het leven als zelfstandig boomtechnisch adviseur. Na 14 dagen diende de eerste klus zich aan voor *Boomadvies Windemuller*. Die eindigde met een descente¹ in het bos met de rechter, een griffier, 3 advocaten, de gedaagde en diens deskundige. Een interessante bijeenkomst, over een schade van € 80.000 door een boom die over een huis gevallen was.

Mooie start van een nieuwe periode

Ik heb met Maarten afgesproken in de *Boomtuin* nabij de Deventerdijk, in Diepenheim (<https://www.bestemmingbuitenlucht.nl/de-boomtuin-micro-hotspot-in-diepenheim/>). De Boomtuin is door kunstenaar Jeroen Kooijmans in opdracht van 'Kunstvereniging Diepenheim' in de kruin van een ongeveer 200 jaar oude eik geconstrueerd. Via een open wenteltrap langs de stam bereik je een plateau waar

¹Een bezichtiging door de rechter op de plek waar de oorzaak van het geschil zichtbaar is of waar het geschil zich afspeelt.

een tuin is aangelegd met varens en mossen. Ook verschillende kruiden als look-zonder-look en ridderzuring hebben het hier naar de zin. Hoe is de Boomtuin tot stand gekomen? In oktober 2013 is een BEA uitgevoerd om de gevolgen van het bouwen van het plateau in de kroon en het plaatsen van een toegangstrap in beeld te krijgen. Henk Slootjes had de opdracht gekregen voor deze BEA, waarbij Maarten deskresearch gedaan heeft met betrekking tot bouwkundige constructies in bomen, gebruikmakend van relevante literatuur. Conclusie: De levensverwachting van de boom wordt door het aanbrengen van de Boomtuin niet verminderd. Advies: Jaarlijkse inspectie waarbij speciaal gelet moet worden op plaatsen waar de boom de constructie raakt.

Secretaris

Op het plateau aangekomen nemen we plaats op een bankje tussen de takken. Door de net ontluikende bladeren door genieten we van het uitzicht. Dan begint Maarten te vertellen.

‘Kort na de oprichting van de KPB in 1982 werd in een café nabij Het Hof te Dieren op een zaterdagmiddag een eerste kennisbijeenkomst gehouden, waarbij de KPB zich presenteerde aan de groene vakwereld. Op de vraag of ik ook lid kon worden werd een beetje twijfelachtig gereageerd, omdat ik geen boomverzorger was, maar een ambtenaar van een gemeente. Na goedkeuring van het bestuur mocht het. Ook op het werk werd er met enig wantrouwen naar gekeken: “Die nieuwe KPB, dat is toch een club van aannemers? Wat moet jij daar nou tussen?” Dat was niet zo moeilijk, bomen over bomen, niet meer en niet minder. Ik kan me nog goed herinneren dat we wel eens met een klein gezelschap bij elkaar kwamen om te zwammen over zwammen. Dozen vol paddenstoelen werden meegenomen, gedetermineerd en besproken. >

VEILIG SNOEIEN OP HOOGTE

- Advies op maat;
we kijken graag mee
op locatie
- 1 Contactpersoon;
24/7 bereikbaar
- 'Groene' vloot
hoogwerkers;
diesel, elektrisch en
hybride
- Speciale opties;
kleinere werkbak
en rupsbanden
- 24/7 Service
- We leveren door heel
Nederland

DOORNOSEQUIMENT.COM
HW@DOORNOSEQUIMENT.COM
ROTTERDAM 010 - 850 8000
AMSTERDAM 020 - 840 3000

DOORNBOS

Toen er een activiteitencommissie werd opgericht werd me gevraagd om mee te denken. Nuttig, ook voor m'n werk en netwerk. Twee keer per jaar kwamen we met het bestuur samen om het jaarprogramma te bespreken. Dit was bij één van de bestuursleden thuis, vaak zeer chaotisch, maar de sfeer was vrolijk. Geen agenda, veel discussie over van alles, en ja, rond middernacht kwam dan de inspiratie, want o ja, we moeten nog een jaarprogramma maken. Dat was dan na de "voorbereidende gesprekken" binnen een half uur klaar.

Begin jaren '90 vroeg Bert Jansen of ik de rol van secretaris van hem wilde overnemen; de ledenadministratie deden we nog zelf. Gelukkig hadden we thuis kinderen die wel een paar centen wilden verdienen met het verzendklaar maken van acceptgirokaarten, en we groeiden naar meer dan 300 leden. Midden jaren '90 hebben we de ledenadministratie buiten de deur gezet.'

Samenwerking met ISA

'Eind vorige eeuw heeft de ALV op voorstel van het bestuur besloten tot *samenwerking* met de ISA. Let wel, niet *samenvoegen*. Dit was een interessante klus omdat de meeste leden onze KPB met haar eigen identiteit wilden behouden, en geen onderdeel wilden worden van de ISA. Na mijn rol als secretaris (1990-2000) ben ik altijd nog met de KPB verbonden gebleven in de raad van advies. Op verzoek van het bestuur hebben we ons onder andere bezighouden met het opstellen van het beleidsdocument waarvan het bestuur nog steeds gebruikmaakt. Bijzonder was de samenwerking met Henk Slootjes (R.I.P.). Als penningmeester, later als voorzitter of lid van de raad van advies, hebben we jarenlang samen heen en weer gereden vanuit Twente naar Themadagen en (bestuurs)vergaderingen van KPB en NVTB. Waar we het onderweg over hadden? Inderdaad ... bomen, en dat we wel erg bevoorrecht waren dat we met een enthousiaste club mensen vanaf de jaren '80 bezig mochten zijn met de ontwikkeling van een nieuw specialisme in het groene vak.'

Tot op de dag van vandaag maken bomen nog steeds een belangrijk deel van Maartens leven uit, hoewel hij nu toch wat meer aan zijn pensioen probeert te doen, zoals het huis schilderen, een schuur bouwen en verharding rond het huis herbestraten, en meer van dat soort dingen, Maar alles zonder haast, dat wel.

De meeste leden wilden onze KPB met haar eigen identiteit behouden

PIUS FLORIS

Passie voor bomen en boomverzorging

Pius Floris

TEKST: JACO HOUWELING, REDACTIE BOMEN

In het vakgebied van de boomverzorging zijn er een aantal grote namen. Internationaal zijn dat natuurlijk de Duitse hoogleraar Claus Mattheck en de Amerikaan Alex Shigo. In Nederland denken we dan toch vooral aan de gebroeders Copijn die de boomchirurgie hier naartoe brachten; en natuurlijk ook aan Pius Floris. Binnen het vakgebied zijn veel inzichten en werkwijzen die wij nu heel normaal vinden, ooit door Pius geïntroduceerd. Denk hierbij aan het afzagen van takken langs de takkraag, het gebruik van mycorrhiza maar bijvoorbeeld ook aan de contacten met de ISA. Naast deze verdiensten was Pius, tevens erelid van onze vereniging, ook bij de oprichting van de KPB 40 jaar geleden, een extra reden om hem eens te vragen naar zijn verhaal en waarom en hoe de KPB eigenlijk opgericht is.

Ter illustratie van de band die Pius altijd met Shigo heeft gehad laat hij het boek 'A New Tree Biology' zien met een persoonlijke opdracht voorin van Shigo.

We hebben zoveel plezier gehad

Nieuwe inzichten

Pius had in eerste instantie een opleiding in de bouwkunde afgerond toen hij in de krant las over de gebroeders Copijn en wat zij allemaal deden met bomen. Pius correspondeerde met hen en trad later bij hen in dienst. Maar al werkend aan al die bomen ging het bij Pius knagen. Bij boomchirurgie werden er rotte plekken uitgefreesd en werd er drainage in wonden geplaatst, en Pius zag dat bomen zelf anders reageren op verwondingen en rotting. Op een landkaart hield hij bij welke bomen door de chirurgen waren behandeld en na verloop van tijd ging hij nog eens kijken wat de uitwerking van de behandeling was geweest. Achteraf concludeerde hij dat de bomen meestal niet erg opknapten van al die 'chirurgie'. Pius zocht kennis om te verklaren wat hij zag en kwam in de bibliotheek van de Landbouwhogeschool Wageningen (nu WUR) een folder tegen van de Amerikaan Alex Shigo, die les gaf aan de universiteit van Boston. Pius wist wat hem te doen stond, leende geld, en vloog via Brussel en IJsland naar Boston. Hier volgde hij twee jaar colleges en werkte hij in de boomverzorging. Toen Pius na twee jaar weer terugkwam in Nederland en een artikel schreef over het afzagen van takken buiten de takkraag, ontstond er veel discussie onder vakgenoten; Nederland was duidelijk nog niet rijp voor al die nieuwe inzichten van Shigo.

Vernieuwing blijft uit

Ondertussen was het 1982, boomchirurgie werd langzaam boomverzorging en meerdere mensen waren op zoek naar kennis en ervaring over dat nieuwe vak boomverzorging. Omdat Pius al iets had gepubliceerd over boomverzorging werd hij gebeld door Henk Slootjes met de vraag of ze samen met anderen niet eens bij elkaar konden komen om kennis te delen en over actuele onderwerpen te discussiëren. Van het één kwam het ander en er werd besloten om een platform op te richten voor kennisuitwisseling; dit werd de KPB. Als ik vraag naar de mannen van het eerste uur komen vlot de namen: 'Henk Slootjes en Jitze Kopinga, we begonnen met iets van 20 man maar al snel werd de groep groter'. Waarna Pius direct aanvult: 'We hebben zoveel plezier gehad.'

Direct vanaf het begin vonden de samenkomsten plaats op de Bosbouwpraktijkschool te Schaarsbergen (nu IPC Groene Ruimte). De eerste jaren was het een vast clubje mensen van verschillende bedrijfjes en het onderwijs.

'Via via hoorden ook gemeentemensen van ons, en behoorlijk snel groeiden we naar meer dan 100 mensen.' In 1987, toen de KPB vijf jaar bestond, werd er een tweedaags symposium gehouden in Wageningen en de volgende 20 jaar zou de KPB nog vijf grote symposia organiseren. Sinds 1999 is de KPB aangesloten bij de International Society of Arboriculture (ISA). De oprichting van het Dutch Chapter gebeurde ook door Pius, hiervan is hij daarna ook drie jaar de voorzitter geweest.

Pratend over al die andere ontwikkelingen binnen de boomverzorging komen de oprichting van de NVTB in 1993 langs, de eerste ETW'er in 2000 en de eerste ETT'er in 2005 in Nederland.

Na verloop van een aantal jaren kwam Pius minder bij de KPB. Pius hierover: 'In het begin was de KPB geweldig. We waren bijna allemaal kleine zelfstandigen, huurden elkaar in en werkten met elkaar. We deden echt dingen samen.

Maar de echte vernieuwing bleef uit!

Er kwamen nieuwe inzichten en kennis uit bijvoorbeeld Amerika, maar voordat dat hier opgepakt was, dat duurde te lang. Ik ben toen maar mijn eigen weg gegaan.'

Ontmoetingsplaats

Nadat Pius het boomverzorgingsbedrijf dat zijn naam draagt oprichtte en groot maakte, ging hij verder met het bedrijf Plant Health Care (PHC). Al in de tijd dat Pius dagelijks met boomverzorging bezig was raakte hij ervan overtuigd dat bodembioïologie en mycorrhiza de basis zijn voor gezonde planten. Plant Health Care levert zoals het op hun website staat 'bodemschimmels en bodembacteriën om planten weerbaar te maken en beter te laten

functioneren'.

Pius ging dus om het zo maar te zeggen uit de bomen, maar zoals tijdens ons gesprek duidelijk wordt gingen de bomen niet uit Pius: de passie voor bomen en boomverzorging blijft aanwezig. Graag zou Pius bij de KPB nog eens op een themamiddag uitleg komen geven over bodembioïologie.

En voor de rest, wat wil Pius nog meegeven aan de KPB? 'Ik ben soms bang dat de mensen bij de KPB meer verstand van klimmen hebben dan van bomen. De KPB is 40 jaar geleden opgericht als platform voor het uitwisselen van kennis! Wees een ontmoetingsplaats en zorg ervoor dat je in staat bent om naar elkaar te luisteren, dat is de basis van de vereniging.'

De volgende piketpaal

TEKST: ANNEMIEK VAN LOON, DE BOMENCONSULENT

Dat boomverzorgers pioniers zijn weten we al 40 jaar. Het vak boomverzorger is uit nieuwsgierigheid geboren, is in de praktijk ontkiemd en heeft in de loop der jaren verschillende vertakkingen gekregen in het onderwijs. Vorige keer schreven we op deze plek al over het kwalificatiedossier waardoor boomverzorging als opleiding binnen het MBO stevig staat. Na deze mijlpaal zet de VHG samen met het onderwijs de volgende piketpaal uit om een doorlopende leerlijn Boomverzorging gestalte te geven.

Hogeschool Larenstein. Foto: Ben ter Mull

Pionieren

Studenten met een ambitie in het bomenvak waren tot voor kort nog aangewezen op groene opleidingen waarin bomen een bijrol speelden. Er was veel creativiteit voor nodig om je te mogen verdiepen in boomverzorging, de stadsboom of groeiplaatsonderzoek. Een stage of afstudeer-opdracht was binnen de hbo-opleidingen Bos- en natuurbeheer of Tuin- en landschapsinrichting vaak de enige mogelijkheid om het accent meer op de individuele boom te leggen. Met de genoemde creativiteit en een stevige

portie eigenwijsheid kon zo toch een bomenroute worden gevolgd binnen opleidingen waar de standaarden vaak de grootste obstakels vormden. Voor boombeheer was bosbouw de standaard en bij groeiplaatsen werd bemestingsleer als referentie gehanteerd. Achteraf gezien heeft deze klassieke basis uit de bosbouw en bodemkunde ook zo zijn voordelen en heeft het voor een solide groei van het vak gezorgd. Bovendien heeft het een fijne pioniersgeest opgeleverd binnen onze branche.

Doorlopende leerlijn

In een doorlopende leerlijn sluit de inhoud van de verschillende onderwijsniveaus op elkaar aan. Er is sprake van samenhang en een vloeiende overgang tussen de verschillende opleidingen. Binnen de landelijke kwalificatiestructuur worden verschillende niveaus onderscheiden. Hieronder worden de niveaus globaal beschreven.

1. entreeopleiding
2. basisberoepsopleiding
3. vakopleiding
4. middenkader
5. specialistenopleiding
6. associate degree
7. bacheloropleiding
8. masteropleiding

In dit oerwoud aan cursussen en certificaten zien veel geïnteresseerden door het bos de boom niet meer

Door het oerwoud de boom niet meer zien

Op veel niveaus zijn er inmiddels certificaten te behalen en keuzevakken te volgen waarin bomen de hoofdrol spelen. Daarmee is er nog geen doorlopende leerlijn. Een doorlopende leerlijn maakt van de 'bomenroute' binnen het onderwijs een doorgaande in plaats van een toeristische route. Om jezelf te specialiseren in het bomenvak is er naast de mbo-opleiding en de hbo-leergang 'Bomen en stedelijke omgeving' een keur aan cursussen. In dit oerwoud aan cursussen en certificaten zien veel geïnteresseerden door het bos de boom niet meer. Vaak is onduidelijk wat de standaard, de noodzaak of de waarde van de cursus of het certificaat is.

Project 'Doorlopende leerlijn bomen'

Met het nieuw gestarte project inventariseert het platform Boomspecialisten van de VHG in nauw overleg met partijen zoals onderwijs, commerciële opleiders en opdrachtgevers wat nodig is op welk onderwijsniveau. Deze inventarisatie van onderwijsniveaus, kennis, vaardigheden en functies zal de grondslag vormen voor de doorlopende leerlijn Boomverzorging. De inventarisatie maakt duidelijk waar nog leemtes zijn in het aanbod. Het doel is dat uiteindelijk alle niveaus van mbo-niveau 1 tot en met de masterfase op elkaar aansluiten, zodat een duidelijke en vloeiende bomenlijn te volgen is in het reguliere onderwijs. Voor bedrijven en beroepsbeoefenaars wordt dan inzichtelijk welke opleiding voor welke functie noodzakelijk is. Eind 2023 zal de projectgroep de inventarisatie met de aanbevelingen klaar hebben.

'Is er de afgelopen 30, 40, 50 jaar iets op de markt rond de boomverzorging verschenen en weer verdwenen wat je betreft? Iets dat beloftevol was?'

Bijvoorbeeld een manier van wondverzorging, een apparaat, grondverbeteraar of wat dan ook?

Van meet af aan zijn in het boomverzorgingsvak veel 'nieuwe' methoden en producten op de markt verschenen en ook weer verdwenen. Ik ken er geen waarvan ik het verdwijnen betreurt. Hiervoor was altijd wel een logische oorzaak of reden; vaak gepaard aan ontwikkelingen in de stand van vakkennis en (digitale) techniek. Overigens zijn veel producten niet zomaar in het niet verdwenen, maar gaandeweg doorontwikkeld en verbeterd. Denk maar aan klimtechnieken die steeds geavanceerder en veiliger zijn geworden. Of de manier waarop 'boomchirurgie' drastisch is bijgesteld nadat bekend werd dat het soms meer schadelijk dan goed was voor een boom. Ook is er gaandeweg heel wat verbeterd of toegevoegd aan de methoden en apparatuur om bijvoorbeeld de bodem te verbeteren of bomen te onderzoeken. Zo zijn de aanwasboor en andere enigszins destructieve methoden inmiddels verdrongen door apparatuur zoals de picus tomograaf. Waarmee niet is gezegd dat alle oude methoden geheel onbruikbaar zijn geworden, want een enkele keer worden die nog wel eens toegepast. Per slot is het nog steeds de deskundige boomverzorgers die moet afwegen welke informatie hij/zij over een boom wil hebben en hoe die het meest doeltreffend of toereikend kan worden verkregen. Kortom, boomverzorging is nog steeds een dynamisch vak en de technische ontwikkelingen in het vakgebied volgen die dynamiek.

Boombioloog Jitze Kopinga van Kopinga Boomadvies, geeft in elk nummer van Bomen antwoord op een boombiologische vraag. **Heb je een vraag? Of wil je reageren op het antwoord van Jitze?** Mail je vraag of reactie dan aan de redactie: vakblad@kpb-isa.nl

SIMENS BOEKENKAST

In elke editie van vakblad Bomen behandelt **Simen Brunia** enkele nieuw uitgekomen bomenboeken, enkele oude meesters of bijzondere exemplaren uit zijn verzameling bomenliteratuur. **Heb je suggesties?** Mail die dan naar de redactie van het vakblad (vakblad@kpb-isa.nl).

Het jubileumnummer is voor deze editie van Simens Boekenkast ook de inspiratie geweest: boeken uit de jaren '80, de begintijd van de KPB. En dan het liefst boeken die nog kunnen inspireren en die nog niet aan bod zijn geweest in deze rubriek. Ik heb er weer vier voor jullie geselecteerd.

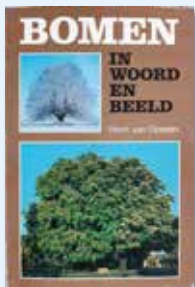
A new tree biology – Alex L. Shigo

Bij het behandelen van boomveiligheid in de les staat achter de naam van Shigo vaak: de basis van de moderne boomverzorging! En dat is een mooi boek om mee te beginnen, dacht ik zo. Uit het midden van de jaren '80 en daarna nog meerdere keren herdrukt. De ondertitel van het boek bevat de vertaalde tekst: feiten, foto's en filosofieën van bomen; en dat verzameld in een boek van meer dan 600 bladzijden. Bladerend door het boek vallen de vele tientallen zwart-witfoto's op. Shigo en zijn team moeten duizenden bomen om hebben gezaagd en die bomen vervolgens in hele kleine lengte- en dwarsdoorsneden hebben gezaagd om te ontdekken hoe de boom eigenlijk echt werkte en reageerde op schimmels en beschadigingen. Geredeneerd vanuit het gedachtegoed van de boomchirurgen was dit baanbrekend en voor het eerst dat deze kennis op deze schaal de wereld in werd geholpen. Shigo heeft in de jaren '90 zijn kennis ook persoonlijk gedeeld in Nederland, en tot aan de dag van vandaag putten we uit zijn opgedane kennis en boeken. In het Engels geschreven, maar eigenlijk moet de basis van de moderne boomverzorging gewoon in de kast staan.

Prijs: circa \$ 90, verkrijgbaar bij verschillende webshops.

Bomen in woord en beeld – Henri van Dorsten

Dit boek is ook van halverwege de jaren tachtig en de auteur beschrijft voornamelijk loofbomen in het boek. Dat is niet uniek: boomsoortenboeken zijn van alle tijden en je zou deze in dezelfde lijn kunnen noemen, maar toch pak ik dit boek wel vaker even uit de kast. Henri van Dorsten beschrijft namelijk ook bij elke soort de bijzondere bomen van het land. Hij bezocht ze ook destijds en de zwart-witfoto's tonen dus een mooi tijdsbeeld van bekende bomen van Nederland in de jaren '80. Maar helaas, zoals bij elk bomenboek moet je even door de oude namen van boomsoorten worstelen, moet je even door het aanprijzen van de boomchirurgie heen prikken en moet je een lichte teleurstelling wegslikken bij het zien van prachtige exemplaren die er door stormen, ziekte of andere oorzaken helaas niet meer staan. Desalniettemin een leuk boek voor op de plank.

Prijs: een paar euro, relatief makkelijk te vinden bij tweedehands boekwinkels.

Geheimen van bomen – Gerrit de Graaff en Jan Pit

Ik ben fan van Gerrit de Graaff. Jaren geleden alweer heb ik hem opgezocht en bevraagd over het boek *Monumentale bomen in Nederland*. Dat boek is van de jaren '90 en is al eens behandeld. Maar Gerrit de Graaff heeft veel meer boeken geschreven en rode draad is altijd: een leuk verhaal met goede (eigen) foto's. Ook in dit boek staan heel veel verhalen over bekende en minder bekende bomen van Nederland, maar vooral veel bomen van Midden-Nederland: de plek waar Gerrit en ook de andere auteur wonen, en ik nu ook. Ook bij dit boek is het tijdsbeeld van de foto's boomchirurgen aan het werk, een oude auto naast de boom en toch ook een bijzondere kijk op die bomen van de auteurs. Ik weet niet in welke oplages ze destijds verkocht werden, maar mocht je ze tegenkomen op de markt of in een tweedehandsboekwinkel: schroom niet en haal ze in huis, want het werkt aanstekelijk.

Prijs: een paar euro, relatief makkelijk te vinden bij tweedehands boekwinkels.

Bossenatlas van Nederland – Ton van Wijlen

Het volgende jarentachtigboek is het tweedelige *Bossenatlas van Nederland*. Niet te veel informatie over individuele bijzondere bomen, maar juist een connectie tussen de boom in het bos en het bijbehorend ecosysteem. Ook al is er in de tijd veel veranderd in de bossenstrategie en natuur, dit boek verrast me soms door de heldere wijze waarop alles staat beschreven en de boeken zijn opgebouwd. Gek genoeg is de toevoeging van kleurenfoto's naast de veel gebruikte zwart-witfoto's toch een pre. Met simpele maar duidelijke kaartjes wordt de lezer meegenomen naar een specifieke plek met bossen in Nederland en Ton van Wijlen beschrijft vervolgens prachtig over wat daar te vinden is en wat zo bijzonder aan het gebied is. Ook bij dit boek geldt: het misstaat in geen enkele bomenboekenkast.

Prijs: een paar euro, relatief makkelijk te vinden bij tweedehands boekwinkels.

Simen Brunia is bomenboekengek en verzamelt al vele jaren alles wat los en vast zit met het thema bomen. Zijn collectie omvat de nieuwste bomen en natuurboeken, maar ook oudere boeken tot zelfs uit de 17^e eeuw. Gooi geen bomenboeken weg als je aan het opruimen bent, maar laat het Simen even weten (info@bomenbieb.nl).

Een nieuwe blik op boomgroei

Hoe ziet de toekomst van bossen er in een opwarmende wereld uit? Zal verhoogde atmosferische koolstofdioxide bomen helpen groeien? Of zullen extreme temperaturen en neerslag de groei tegenhouden? Het antwoord daarop hangt ervan af of de groei van bomen meer wordt beperkt door fotosynthese of door celgroei – een fundamentele vraag in de boombiologie, waar wetenschappers tot nu toe geen uitsluitsel over konden geven. Maar een nieuwe studie licht een tipje van de sluier op.

‘Een groeiende boom is als een paard en wagen die zich over de weg voortbeweget,’ aldus onderzoeker William Anderegg. ‘We weten alleen niet of het paard staat voor fotosynthese of voor celuitbreiding en -deling. Het is heel belangrijk om het antwoord te weten om beter te begrijpen hoe bomen zullen reageren op klimaatverandering.’

Bomen halen koolstof uit de atmosfeer door middel van fotosynthese. Dit is de koolstofbron voor bomen. Vervolgens gebruiken ze die koolstof om nieuwe houtcellen te bouwen – de koolstofput van de boom. Nu is het de vraag welke van deze twee een grotere invloed heeft op de groei van bomen. Als de boomgroei beperkt wordt door de koolstofbron, betekent dit dat de groei dus alleen wordt beperkt door de mate fotosynthese. De boomgroei zou in dat geval eenvoudig te voorspellen zijn met behulp van een wiskundig model. En een stijgende concentratie koolstofdioxide in de atmosfeer zou in dit geval de boomgroei een boost kunnen geven. Als in plaats daarvan de groei beperkt wordt door de koolstofput, kan de boom maar zo snel groeien als zijn cellen zich kunnen delen. Veel factoren kunnen zowel de fotosynthese als de celgroeisnelheid rechtstreeks beïnvloeden, waaronder temperatuur en de beschikbaarheid van water of voedingsstoffen.

Om de onderste steen boven te krijgen, bogen onderzoekers zich in een nieuwe studie over de koolstofbronnen en koolstofputten van bomen in Noord-Amerika, Europa, Japan en Australië. De onderzoekers vonden echter geen bewijs dat bevestigde dat boomgroei en fotosynthese gekoppeld zijn. Anders gezegd, wanneer de fotosynthese toe- of afnam, was er geen parallelle toe- of afname van de boomgroei. ‘Dit is ons voornaamste argument om te concluderen dat boomgroei niet gebonden is aan de koolstofbron,’ aldus onderzoeker Antoine Cabon. De onderzoekers concluderen dat de groei van bomen dus over het algemeen niet wordt beperkt door fotosynthese, maar eerder door celgroei. En dat betekent dat bomen net iets anders groeien dan verwacht. ‘Vrijwel alle vegetatiemodellen gaan ervan uit dat de groei van bomen “bronbeperkt” is,’ zegt Cabon. Dat dit nu is ontkracht, wijst erop dat we de manier waarop we bosgroei voorspellen in een veranderend klimaat moeten herzien. Bovendien betekent dit dat we de hoeveelheid koolstof die bomen uit de lucht plukken mogelijk hebben overschat; waarschijnlijk nemen ze niet zoveel koolstof uit de atmosfeer op als tot nu toe gedacht.

Dit heeft verstrekende gevolgen. Bossen absorberen en slaan momenteel ongeveer een kwart van onze huidige CO₂-uitstoot op. Als de boomgroei echter vertraagt, neemt ook het vermogen van bossen om koolstof op te nemen en klimaatverandering te remmen af. En dat kan weer van invloed zijn op hoe we het klimaatprobleem het hoofd proberen te bieden.

Bron: *scientias.nl*

Gezien de huidige omstandigheden is het onzeker of de Kennisbijeenkomsten doorgang kunnen vinden, en in welke vorm. Op de website van KPb-ISA is hierover meer informatie te vinden.

donderdag 23 juni 2022

Kennisbijeenkomst voor ETT en ETW

De bijeenkomst wordt georganiseerd door VHG en KPb-ISA. Informatie over het programma volgt zo spoedig mogelijk op: www.kpb-isa.nl
Locatie: Velp

woensdag 29 juni t/m zondag 3 juli 2022

ISA 2022 European Tree Climbing Championship (ETCC)

Op 1 tot 3 juli 2022, organiseert BAAs-ISA samen met ISA-Arbor het Europees Kampioenschap Boomklimmen.
Locatie: Park van Woluwe, Brussel
Meer informatie: www.itcc-isa.com/events/regional/etcc

zondag 11 september t/m woensdag 14 september 2022

ISA Annual International Conference and Trade Show/International Tree Climbing Championships 2022

De programma's van beide evenementen zullen zo spoedig mogelijk worden bekendgemaakt.
Locatie: Malmö (Zweden) en Kopenhagen (Denemarken)
Meer info: www.isa-arbor.com/Events/Annual-Conference-en-dansk-traeplejeforening.dk

zaterdag 17 september 2022

Feest ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum van KPb-ISA

Bij het ter perse gaan van dit nummer was het programma nog niet bekend. Maar één ding is zeker: het wordt genieten!
Kijk te zijner tijd op de website voor meer informatie: www.kpb-isa.nl

Op hete, zomerse dagen zorgen bomen voor verkoeling door schaduwwerking en door transpiratie. Maar hoe meten we nu hoeveel water zij verdampen en waarom willen we dat eigenlijk weten? Dit filmpje vertelt er meer over: www.youtube.com/watch?v=R3Kz8AmW7Ik
Of scan de QR-code met smartphone of tablet.

Kennisbijeenkomsten en studiedagen

Ook in 2022 worden de **KPb-ISA-kennisbijeenkomsten** georganiseerd op de zaterdagen van de tweede week van elke even maand. Ze beginnen tussen 12.00 en 13.00 uur (mits anders vermeld wordt in de agenda) en eindigen rond 17.00 uur.

Voor de kennisbijeenkomsten is inschrijven verplicht. Inschrijven kan alleen via de website van de KPb-ISA. Wil je tijdig een uitnodiging ontvangen, dan moet het secretariaat wel beschikken over het juiste e-mailadres! Voor meer informatie, zie www.kpb-isa.nl

De studiedagen van **Bomen Beter Beheren** worden georganiseerd op de zaterdagen van de tweede week van elke oneven maand.

Voor meer informatie, zie www.bomenbeterbeheren.org

NIEUW

KRACHTIGE HOUTVERSNIJPERAARS ZELFRIJDEND OP ACCU

GTM Professional introduceert twee nieuwe houtversnipperaars, de GTS1300WD is geschikt voor takdiameters tot 10 cm en GTS1800WD kan takken tot 12 cm aan. Deze nieuwe 'Wheel Driven' modellen bieden boomverzorgers en hoveniers de flexibiliteit om de machine gemakkelijk mee te nemen en te verplaatsen op locatie. Het accu aangedreven systeem heeft een actieradius van 9,5 km op vlakke bestrating en is geschikt voor hellingen tot 15°. De stevige luchtbanden en zwenkwielen zorgen samen voor optimale wendbaarheid en met een breedte van slechts 73 cm past de machine nog altijd door een tuinpoort. Beide houtversnipperaars worden geleverd met een 270° draaibare uitvoer.